

Circulaire Economie
Commissie Fysieke Leefomgeving
Sessie 2

30 oktober 2023

Joost Brouwer & Stan Rouhof | Bureau 2030

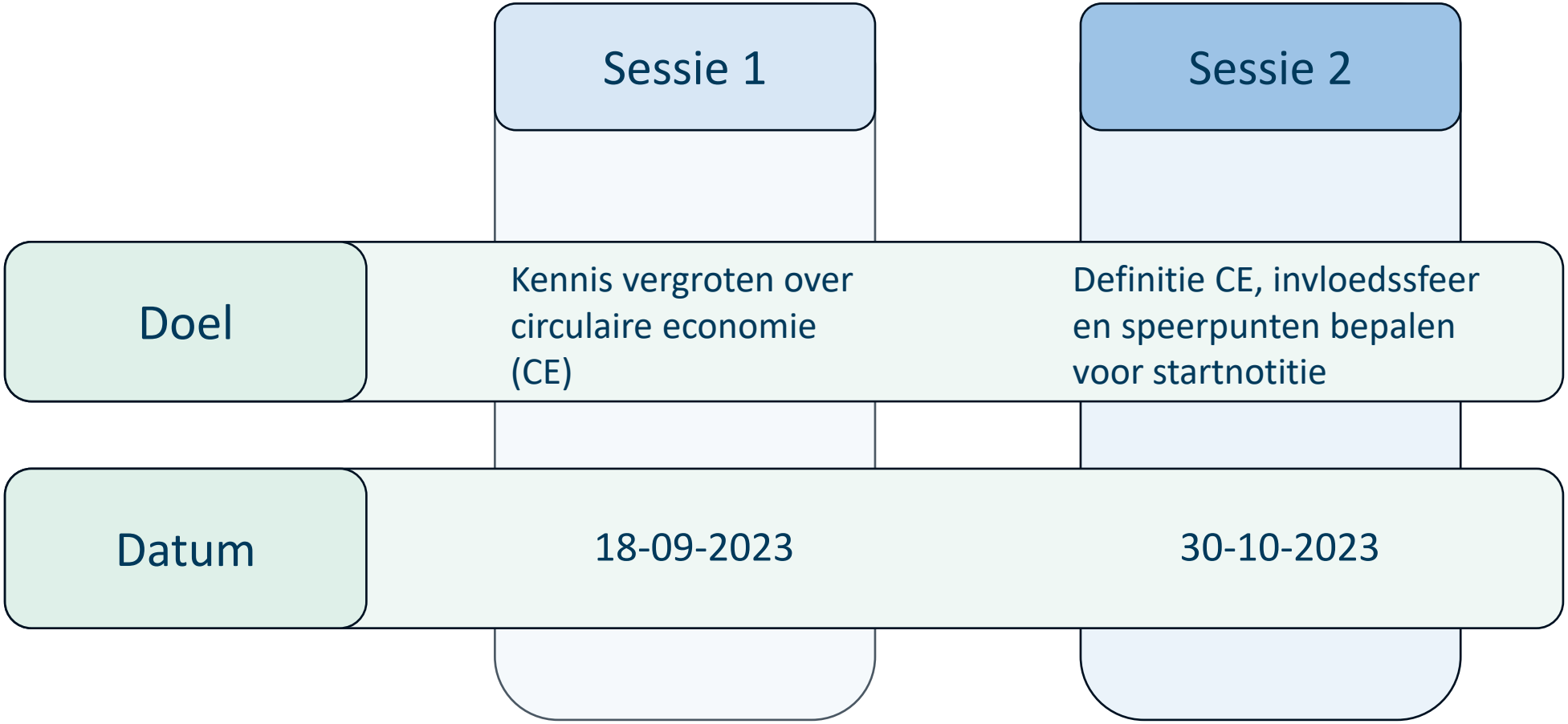
BUREAU 2030

Agenda

- Inleiding
- 1. Definitie Circulaire Economie
- 2. Invloedssfeer
- 3. Speerpunten
- Vervolgstappen: Startnotitie

Circulaire economie

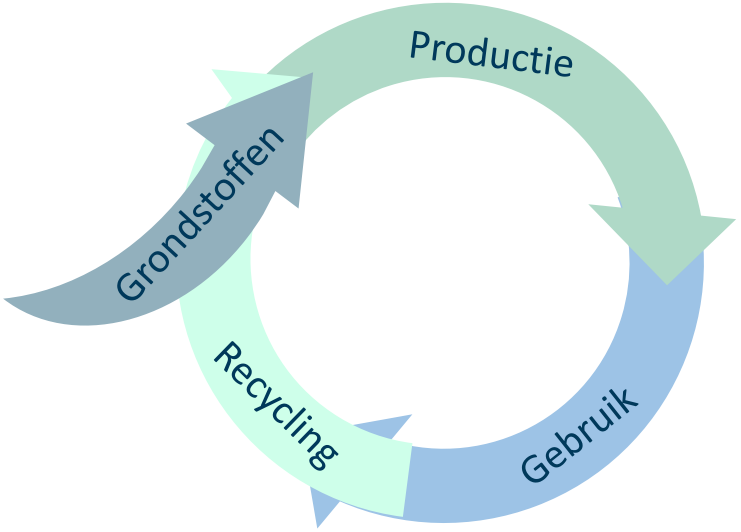
Commissie Fysieke Leefomgeving

Terugblik sessie 1

Circulariteit uitgelegd

1. Wat is de circulaire economie?

2. R-ladder

Ambities overheid en nulmeting

3. Nationaal Programma Circulaire Economie (Rijksoverheid)

Nationaal Programma Circulaire Economie

Doelen NL 2030	Doelen NL 2050
50% circulair	100% circulair
50% minder primaire grondstoffen	
Maximaal 100kg restafval per persoon	

Normeren **Beprijzen** **Stimuleren**

4. Nulmeting Gouda

> 50 circulaire initiatieven in de gemeente voor o.a. bouw, afval en gemeentelijke organisatie

Sessie 2

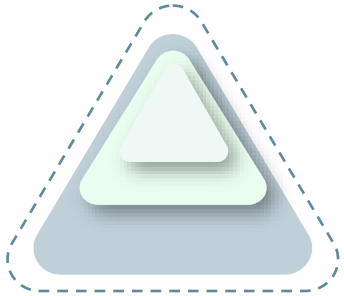
Opbouw sessie

Onderdelen

1
Definitie CE

Planbureau voor de Leefomgeving | Rijksoverheid | MacArthur Foundation

2
Invloedssfeer

3
Speerpunten

Opbouw

- Voorbeelden andere gemeenten
- Keuzes fracties + uitleg
- Resultaten
  - Resultaten totaal
  - Resultaten per fractie

Belang keuzes

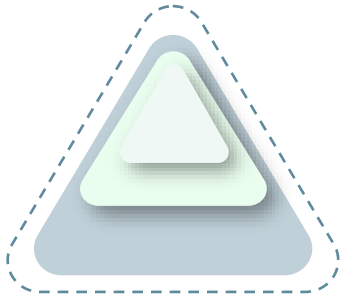
1

Planbureau voor de Leefomgeving | Rijksoverheid | MacArthur Foundation

Definitie circulaire economie

Welke eenduidige definitie wordt gebruikt?

2

Invloedssfeer

Waar kunnen we als gemeente impact maken en waar zetten we mensen en middelen op in?

3

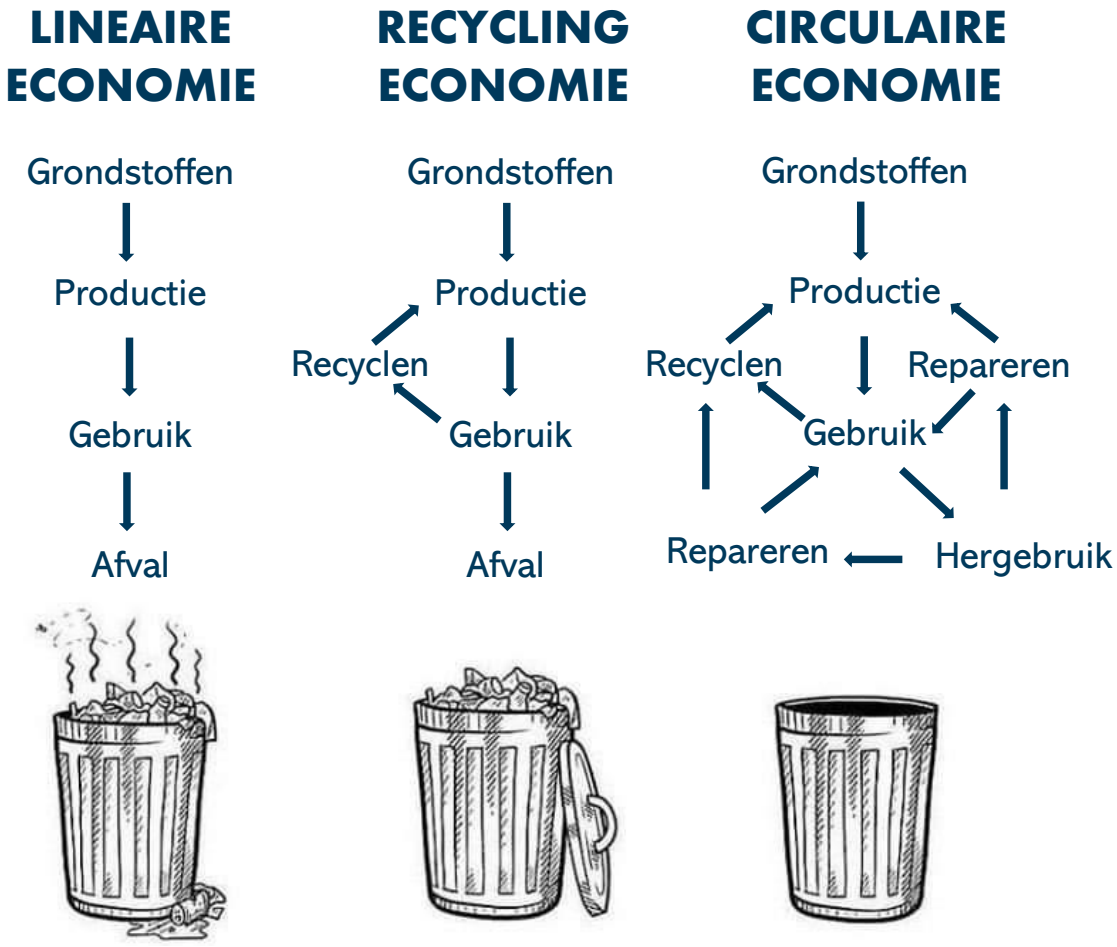

Speerpunten

Waar gaat de gemeente zich op focussen

Definitie Circulaire Economie

Voorbeeld

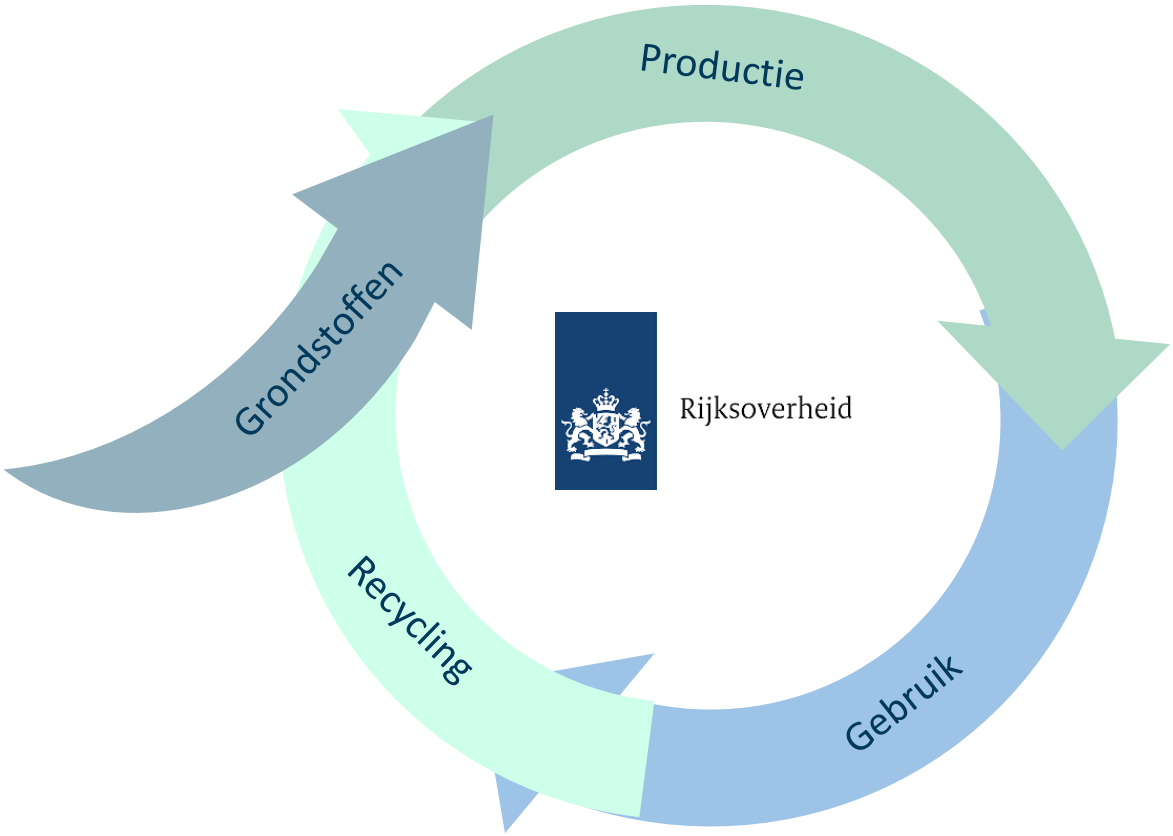

LINEAIRE ECONOMIE
Grondstoffen
Productie
Gebruik
Afval
RECYCLING ECONOMIE
Grondstoffen
Productie
Recyclen
Gebruik
Afval
CIRCULAIRE ECONOMIE
Grondstoffen
Productie
Recyclen
Repareren
Gebruik
Repareren
Hergebruik

Voorbeeld

gemeente Houten

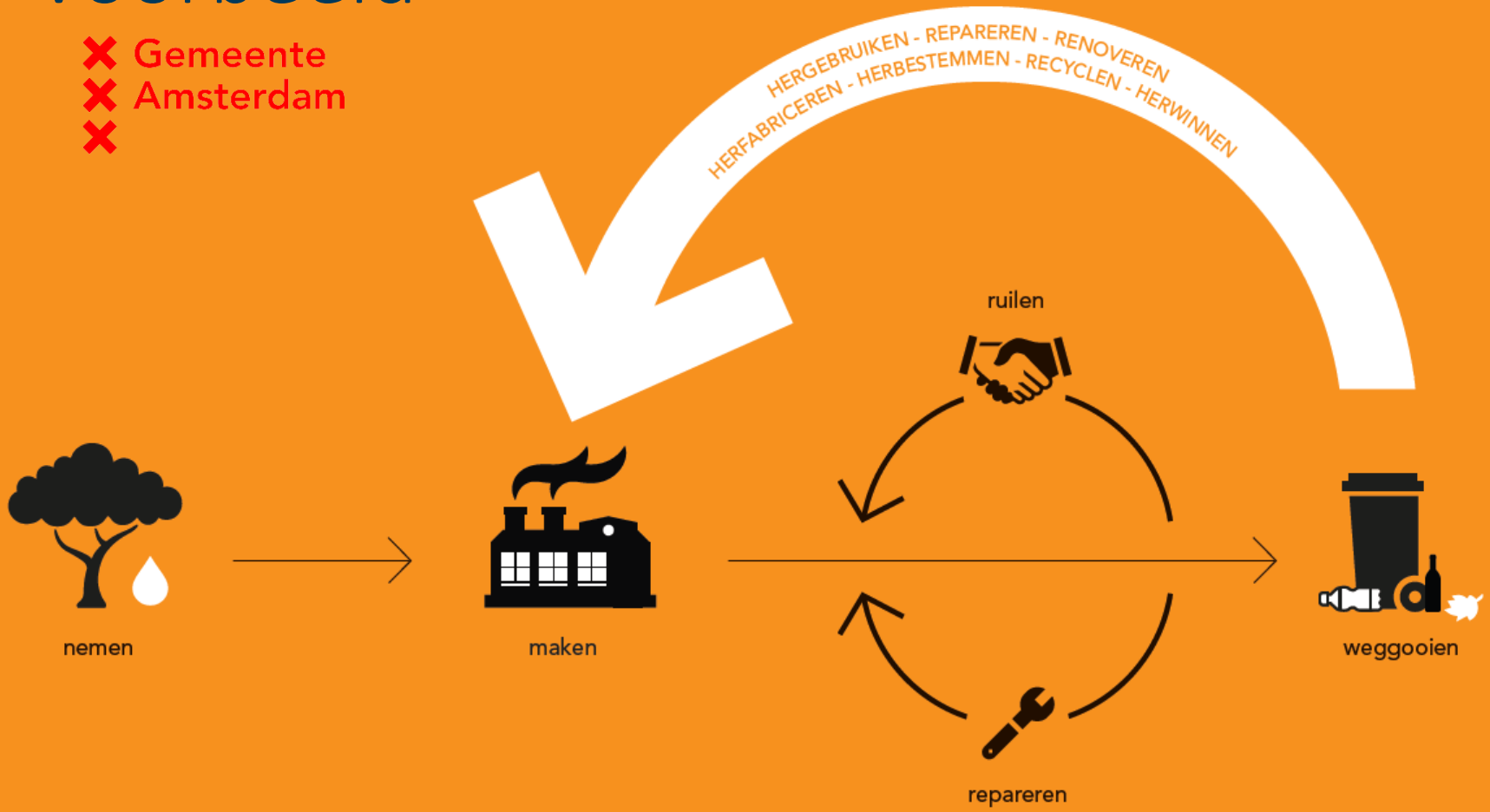
GEMEENTE TILBURG

Gemeente Diemen

Voorbeeld

- Gemeente
- Amsterdam
-

3 definities circulaire economie

Planbureau voor de Leefomgeving

In een circulaire economie staat het **efficiënter gebruiken van grondstoffen** centraal. Een circulaire economie is gericht op het **langer in de productieketen houden van grondstoffen,** met als doel een **optimaal gebruik en hergebruik van grondstoffen**, dus met de hoogste waarde voor de economie en de minste schade voor het milieu.

Rijksoverheid

Een economie waarin:

- Zoveel mogelijk **duurzame hernieuwbare grondstoffen** worden gebruikt
- Producten en grondstoffen worden **hergebruikt**
- **Afval nauwelijks bestaat**

MacArthur Foundation

De economie moet **voortdurend vernieuwen** en de benodigde **natuurlijke hulpbronnen herstellen.** Doel om producten, componenten en materialen **zo bruikbaar en waardevol mogelijk te houden**, voor altijd. Hiervoor is het nodig dat producten in **eindeloze cycli** van grondstof-product-gebruik-grondstof-... ronddraaien.

Uitleg bij keuze door fracties

Planbureau voor de Leefomgeving

Rijksoverheid

MacArthur Foundation

PvdA

Heldere bruikbare definitie.

Christen Unie

In deze definitie staat uitdrukkelijk **hergebruik van producten en grondstoffen** genoemd. Geeft daarmee tegenwicht aan de wegwerpmaatschappij.

Partij voor de Dieren

De enige definitie die het concept circulair geheel omvat.

LEEFBAAR GOUDA

Deze definitie is het **minst extreem**. Volledig circulaire economie waarschijnlijk niet haalbaar, alleen als we op **een volledig andere, primitievere manier gaan leven**. Hier is geen meerderheid voor te vinden.

Fractie van der Mije

Meest dekkende definitie.

Resultaten totaal

3x

Planbureau voor de Leefomgeving

In een circulaire economie staat het **efficiënter gebruiken van grondstoffen** centraal. Een circulaire economie is gericht op het **langer in de productieketen houden van grondstoffen,** met als doel een **optimaal gebruik en hergebruik van grondstoffen**, dus met de hoogste waarde voor de economie en de minste schade voor het milieu.

5x

Rijksoverheid

Een economie waarin:

- Zoveel mogelijk **duurzame hernieuwbare grondstoffen** worden gebruikt
- Producten en grondstoffen worden **hergebruikt**
- **Afval nauwelijks bestaat**

4x

MacArthur Foundation

De economie moet **voortdurend vernieuwen** en de benodigde **natuurlijke hulpbronnen herstellen.** Doel om producten, componenten en materialen **zo bruikbaar en waardevol mogelijk te houden**, voor altijd. Hiervoor is het nodig dat producten in **eindeloze cycli** van grondstof-product-gebruik-grondstof-... ronddraaien.

Resultaten per fractie

Planbureau voor de Leefomgeving

In een circulaire economie staat het **efficiënter gebruiken van grondstoffen** centraal. Een circulaire economie is gericht op het **langer in de productieketen houden van grondstoffen,** met als doel een **optimaal gebruik en hergebruik van grondstoffen**, dus met de hoogste waarde voor de economie en de minste schade voor het milieu.

- PvdA
- SGP
- LG

Rijksoverheid

Een economie waarin:

- Zoveel mogelijk **duurzame hernieuwbare grondstoffen** worden gebruikt
- Producten en grondstoffen worden **hergebruikt**
- **Afval nauwelijks bestaat**

- CDA
- GBG
- VVD
- CU
- D66

MacArthur Foundation

De economie moet **voortdurend vernieuwen** en de benodigde **natuurlijke hulpbronnen herstellen.** Doel om producten, componenten en materialen **zo bruikbaar en waardevol mogelijk te houden**, voor altijd. Hiervoor is het nodig dat producten in **eindeloze cycli** van grondstof-product-gebruik-grondstof-... ronddraaien.

- GL
- PvdD
- van der Mije
- Gouda Positief

Invloedssfeer

Voorbeelden andere gemeenten

Hoe bepalen zij de invloedssfeer?

Leiden

"**Direct verantwoordelijk** voor…"

"**Indirect verantwoordelijk** voor…"

Gemeente Emmen · gemeente Oosterhout · Gemeente Groningen

Rolverdeling bij het uitvoeren van maatregelen
Voorbeelden:

gemeente Oosterhout	Aanjager
Gemeente Emmen	Belang-hebbende
Gemeente Groningen	Uitvoerend

gemeente Barneveld

Uit startnotitie:

Succes programma sterk afhankelijk van enthousiasme bedrijfsleven.

Samen met hen nieuwe ideeën ontwikkelen en concretiseren.

Invloed gemeenten CE

Leiden

Direct verantwoordelijk

- Afvalbeleid
- Beheer openbare ruimte
- Toezicht en vergunningsverlening activiteiten in omgeving, waaronder bouw
- Eigen panden, bouwprojecten en bedrijfsvoering

Indirect verantwoordelijk

Onderhouden relatie met bedrijven en kennisinstellingen in de stad, via:

- Accountmanagers
- Samenwerkingsverbanden
  - Met bedrijven: Economie071
  - Met kennisinstellingen: Leiden Kennisstad

Voorbeelden andere gemeenten

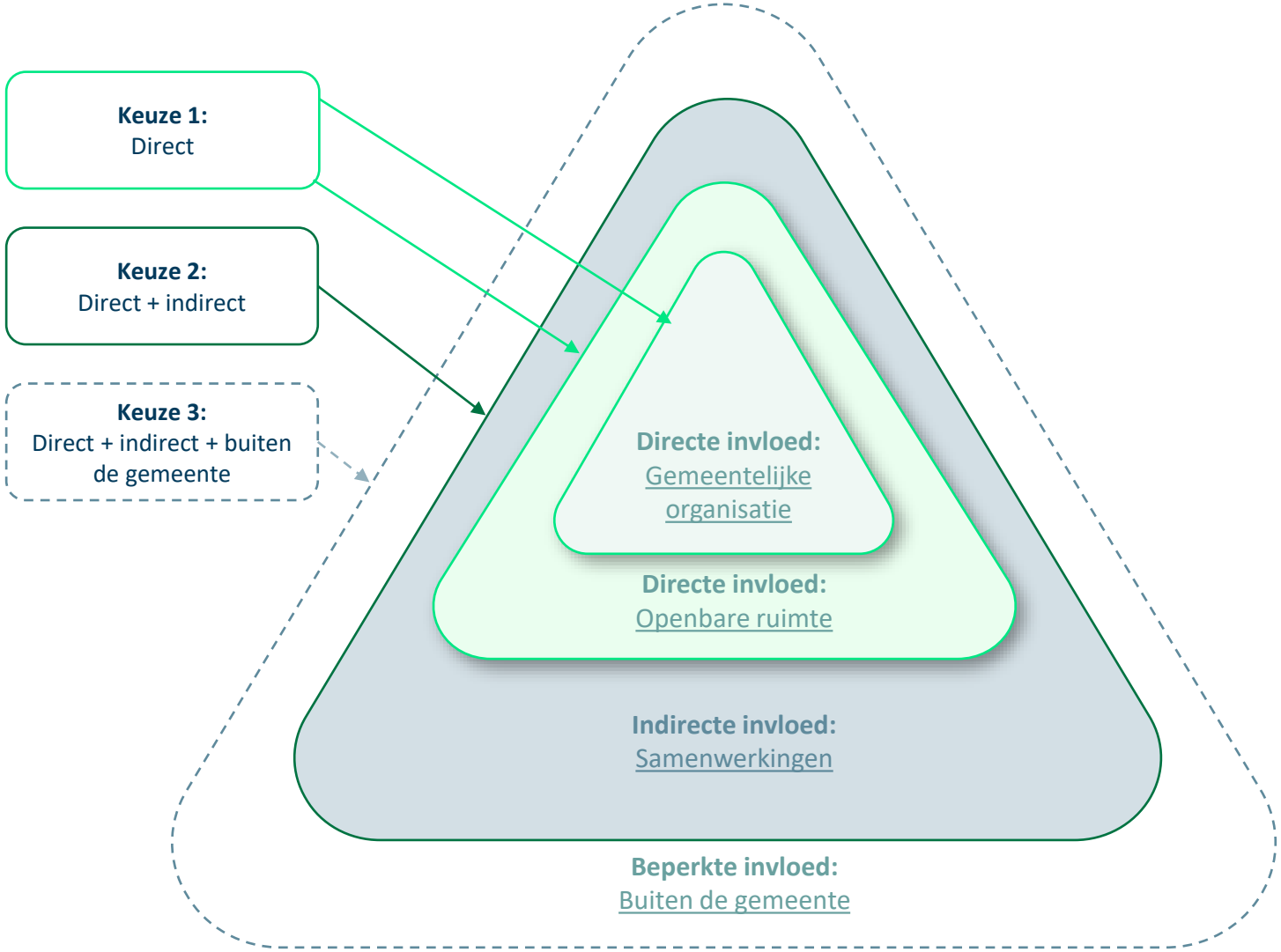
Hoe bepalen zij de invloedssfeer?

Vooral door:

Kiezen voor focusthema's

Invloedssfeer

Uitleg bij keuze door fracties

GOUDA positief

Keuze 1: Directe invloed

Men weet goed waar de mogelijkheden liggen binnen eigen gemeente. Men kent de bedrijven: In overleg samen plannen opstellen.

SGP

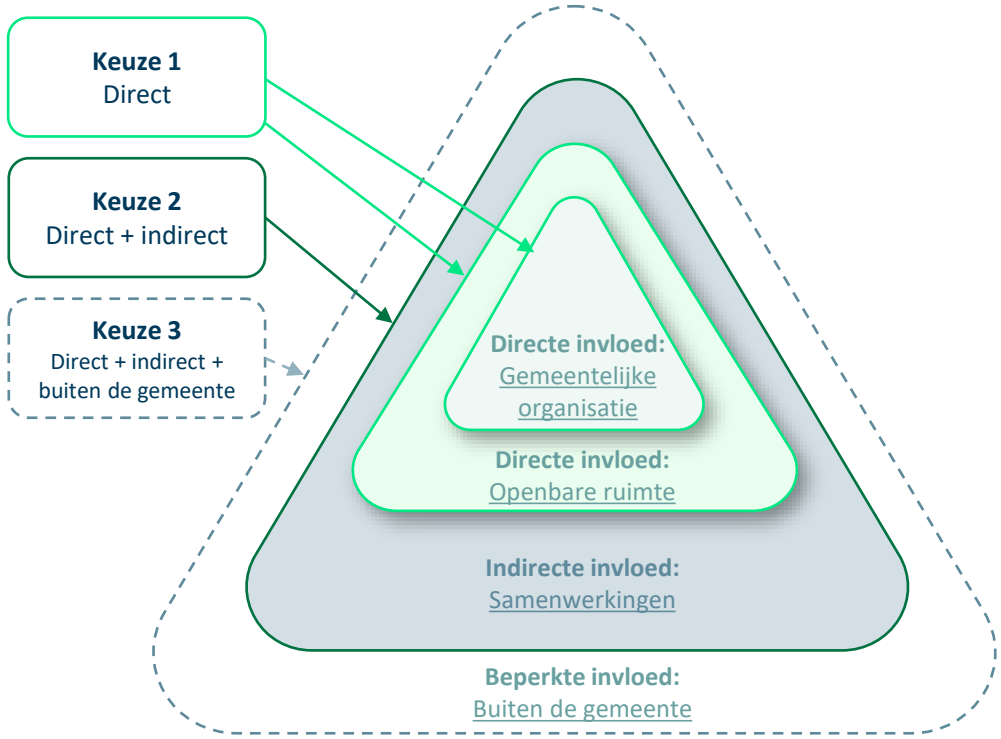
Keuze 2: Directe + indirecte invloed

Voorkeur aan **indirecte invloed binnen de grenzen van Gouda.** Stimuleer ondernemers en inwoners om goede stappen te zetten. Waar we indirect verantwoordelijk zijn hebben we ook directe invloed.
Dus > **Aanjager, partijen verbinden**.

GROEN LINKS

Keuze 3: Directe + indirecte invloed + buiten de gemeente

Doel: Nederland volledig circulair in 2050. **Groot doel dat veel breder is dan alleen de gemeentelijke organisatie**. Maatschappelijke aanpak nodig > aanjagen door overheden, en dus gemeente.

Resultaten totaal

2x

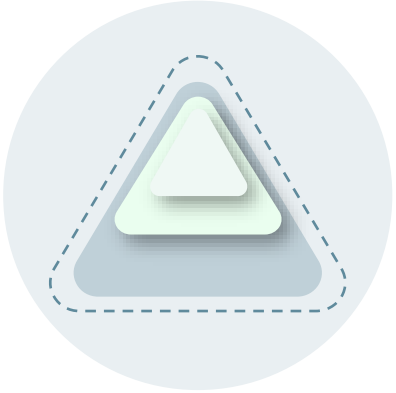
Keuze 1:
Alleen directe invloed

2x

Keuze 2:
Directe + indirecte invloed

8x

Keuze 3:
Directe + indirecte invloed
+ buiten de gemeente

Resultaten per fractie

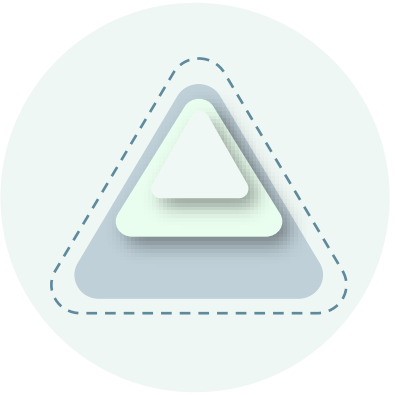
Keuze 1:
Alleen directe invloed

- Leefbaar Gouda
- Gouda positief

Keuze 2:
Directe + indirecte invloed

- VVD
- SGP

Keuze 3:
Directe + indirecte invloed
+ buiten de gemeente

- CU
- D66
- PvdD
- Van der Mije
- PvdA
- GL
- CDA
- GBG

Speerpunten

Voorbeelden

Welke speerpunten worden gehanteerd door andere gemeenten en organisaties in de regio?

Onderzochte organisaties:

gemeente Oosterhout
Gemeente Amsterdam
Gemeente Rotterdam
Gemeente Groningen
gemeente Rheden
Gemeente Emmen
Leiden
gemeente Zaanstad ZNSTD
provincie Zuid-Holland
Groene Hart

Hoe vaak welk speerpunt?

Bouw	8x	
MVOI Maatschappelijk verantwoordelijk opdrachtgeven en inkopen	8x	
Voedsel / landbouw	3x	
		Afval 5x
		Consumptiegoederen 5x
		Maakindustrie 3x

Voorbeelden

- Gemeente
- Amsterdam
-

Voedsel & organische reststromen

Consumptie-goederen

Gebouwde omgeving

Voorbeelden

Gemeente Rotterdam

Gemeente Emmen

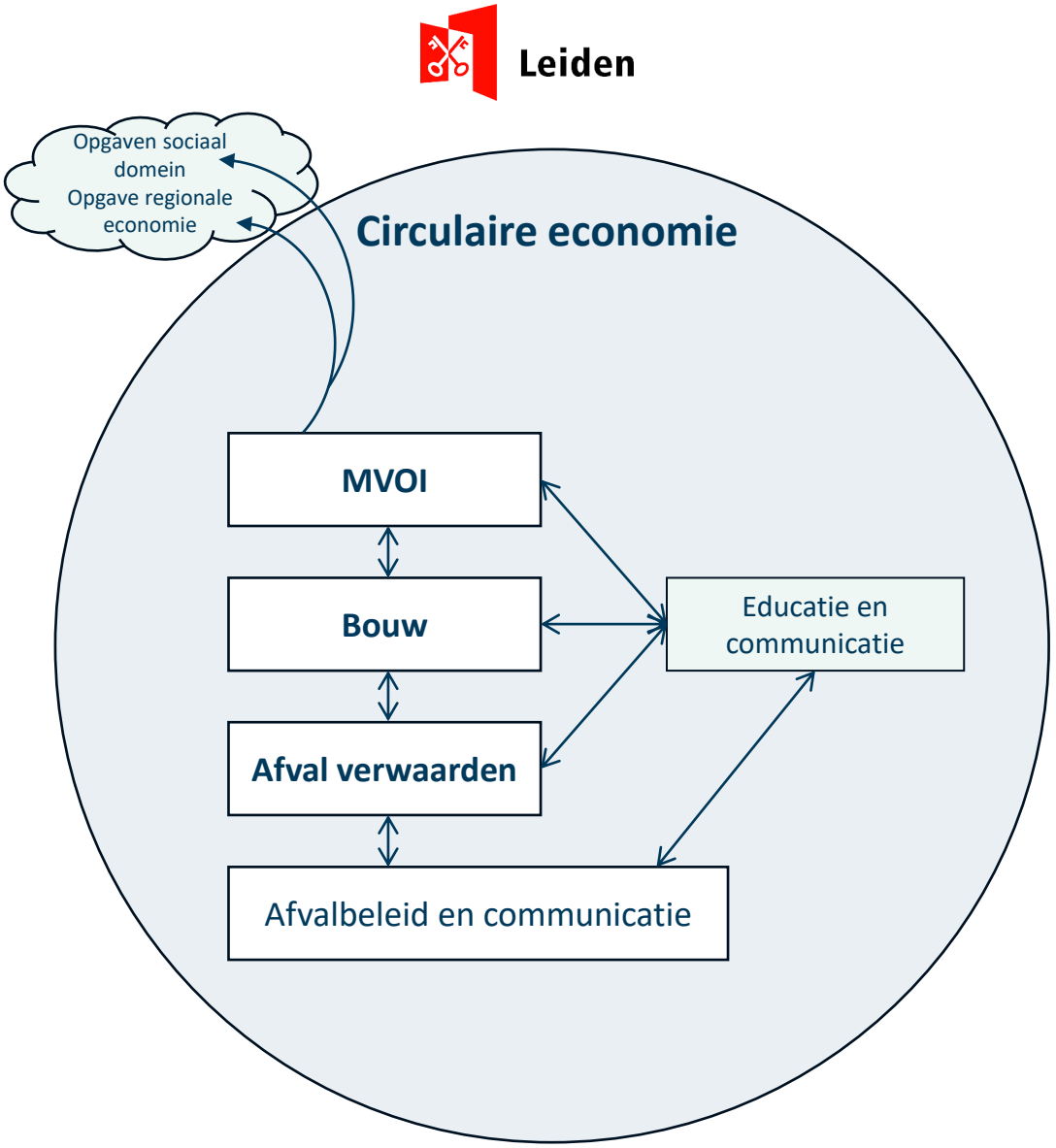

Voorbeelden

Speerpunten

Consumptie-goederen

Plastics

Bouw

Maakindustrie

Landbouw/voedsel

MVOI

Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen

Havens

Bedrijventerreinen / industrie

Mobiliteit

Afval naar grondstof

Ingezonden speerpunten fracties

ChristenUnie

Stimuleren lokale deeleconomie

van der Mije & PvdD

“Niet gebruiken / refuse” gedachte

Uitleg bij keuze door fracties

GEMEENTE BELANGEN GOUDA

1.

Veel bouwen is goed voor Gouda, vooral voor onze jongeren

2. **MVOI**

Door gezamenlijk in te kopen ben je sterker

3.

Neem het voorbeeld van het opruimen van plastic dat je daarna weer recyclet

VVD

1. **MVOI**

Circulaire voorbeeldfunctie gemeente: Gedragsverandering bij inwoners en ondernemers

2.

Kijk waar je snelle, meetbare resultaten kan boeken. CE mag niet (te veel) ten koste gaan van andere opgaven

3.

Woningbouwopgave en snelheid van bouwen belangrijke doelstellingen

D66

1.

Sector met hoog grondstoffen-verbruik (50% NL) en afvalproductie (40% NL)

2.

Raakt iedereen: Bedrijfsleven, consument en overheid. Ons doel: Geen afval meer in 2050

3. **MVOI**

Goede voorbeeld geven. Inkoopbeleid stimuleert producten- en dienstleveranciers om bij te dragen aan een CE

Resultaten totaal

	Speerpunt	Keuze 1	Keuze 2	Keuze 3	Totaal gekozen	
	Bouw	6	1	2	9	Top 3
MVOI	Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen	5	3	3	11	
	Afval naar grondstof	1	3	3	7	
	Consumptiegoederen	0	2	1	3	
	Landbouw/voedsel	0	1	2	3	
	Mobiliteit	0	1	1	2	
	Bedrijventerreinen /industrie	0	1	1	2	
	Maakindustrie	0	0	0	0	
	Havens	0	0	0	0	
	Kunststoffen	0	0	0	0	

Resultaten

	Speerpunt	Frequentie gekozen
MVOI	Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen	11
	Bouw	9
	Afval naar grondstof	7
	Consumptiegoederen	3
	Landbouw/voedsel	3

	Speerpunt	Frequentie gekozen
	Mobiliteit	2
	Bedrijventerreinen /industrie	2
	Maakindustrie	0
	Havens	0
	Kunststoffen	0

1

MVOI

MVOI

2

Bouw

3

Afval naar grondstof

Vervolgstappen

Startnotitie

Plan van aanpak

Tijdlijn:
2024 - 2028

Opleveren januari 2024
(prognose)

Structuur:

- Context
- Definitie CE
- Invloedssfeer
- Speerpunten
- Randvoorwaarden

- Actieve betrokkenheid wethouders en beleidsmedewerkers
- Inclusief actiepunten voor college
- Bureau 2030 helpt met uitwerking

BUREAU 2030

Joost Brouwer
j.bouwer@bureau2030.nl
06-21588583

Stan Rouhof
s.rouhof@bureau2030.nl
06-30873955

Bijlage

BUREAU 2030

Speerpunten

Voorbeelden

Thema's andere gemeenten

Legenda

	Bouw	8x		Afval	5x
MVOI	Maatschappelijk verantwoordelijk opdrachtgeven en inkopen	8x		Consumptie-goederen	5x
	Voedsel	3x		Maakindustrie	3x

Gemeente Amsterdam
- MVOI*

Gemeente Rotterdam
- MVOI*
- "Groene stromen"
- Zorg

Gemeente Groningen
- MVOI

Leiden
- MVOI

provincie Zuid-Holland

gemeente Oosterhout
- MVOI*

Gemeente Emmen
- MVOI
- Groene chemie

gemeente Zaanstad ZNSTD
- MVOI

gemeente Rheden
- MVOI
- Minimaliseren primair grondstofgebruik
- Maximaliseren grondstoffen en producten
- Sluiten van keten
- Creëren circulaire bedrijvigheid

Groene Hart
- Energie

*Wordt genoemd in plan; geen expliciet thema

Impact-investering circulair beleid

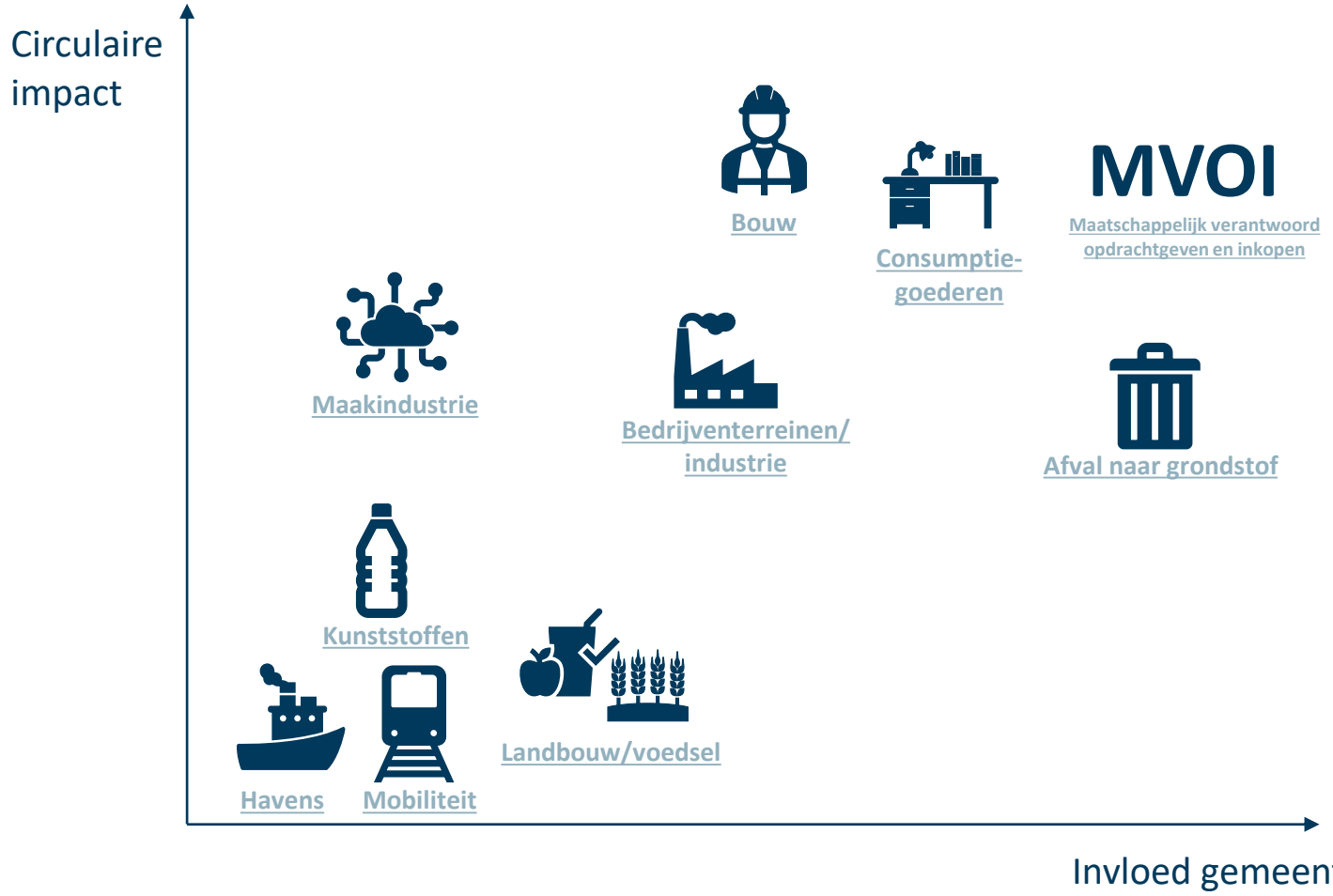
Thema's	Acties	Impact op organisatie Tijd / geld / FTEs	Bijdrage aan doel Circulaire opbrengst
Bouw	Alle bruggen in 2026 circulair gebouwd 750 woningen circulair bouwen 2026	• +24% kosten • + 3%-6% bouwkosten • -20% kosten	• -90% primaire productie beton • 30%-60% CO_2 reductie
Afval	Diftar invoeren in gemeente	• - €64 per huishouden per jaar	• -88kg restafval per huishouden per jaar
MVOI Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen	Circulair aanbestedingskader invoeren	• +24% kosten	• -90% primair grondstofgebruik
Consumptie goederen	Circulair ambachtscentrum opzetten	• 1 FTE (samenwerking met partijen)	• +50% levensduurverlenging producten • Gedragsverandering inwoners
Voedsel/landbouw	10 boeren in 2026 kringlooplandbouw	• €2.500.000 euro	• -42% mestoverschot bodem

Impact-investering circulair beleid

Thema's	Acties	Impact op organisatie Tijd / geld / FTEs	Bijdrage aan doel Circulaire opbrengst
Bouw	Alle bruggen in 2026 circulair gebouwd	• +24% kosten	• -90% primaire productie beton
	750 woningen circulair bouwen 2026	• + 3%-6% bouwkosten • -20% kosten	• 30%-60% CO_2 reductie
Afval	Diftar invoeren in gemeente	• - €64 per huishouden per jaar	• -88kg restafval per huishouden per jaar
Bedrijventerreinen /industrie	Inventarisatie reststroom-innovatie: 5 bedrijven in contact brengen	• 0,2 FTE	• -7,5% kosten voor bedrijven
Consumptie goederen	Circulair Ambachtscentrum opzetten	• 1,5 FTE • X euro per jaar	• +50% levensduurverlenging producten
MVOI	Circulair aanbestedingskader invoeren	• +24% kosten	• -90% primair grondstofgebruik
Voedsel/landbouw	10 boeren in 2026 kringlooplandbouw	• €2.500.000 euro	• -42% mestoverschot bodem
Havens	Circulaire kavelverkoop	• 0,2 FTE	• +5 duurzame/circulaire bedrijven
Mobiliteit	5 deelauto's neerzetten gemeentehuis	• €60.000 per jaar	• -20% reiskilometers • -20-50% primair grondstofgebruik m.b.t. autoproductie

Invloed vs impact matrix

In het kader van volledigheid zijn alle speerpunten uit sessie 1 toegevoegd. Circulaire impact, en invloed van gemeente verschilt per speerpunt. Matrix geeft weer hoeveel invloed een gemeente als Gouda heeft m.b.t. circulaire maatregelen, en hoeveel circulaire impact we daarmee maken.

Definities CE

Definities CE

Organisatie	Definitie
Het groene brein	In een circulaire economie is er nauwelijks afval en worden producten en grondstoffen steeds opnieuw gebruikt. In een lineaire economie worden grondstoffen gewonnen om er vervolgens producten van te maken die na gebruik als afval worden verbrand of gestort. In een circulaire economie gaat het juist om het behoud van grondstoffen door behoud van de waarde van producten en afgedankte productonderdelen, en materialen. De onderstaande afbeelding van PBL geeft het verschil tussen de huidige lineaire economie en de toekomstige circulaire economie goed weer.
SAP	“Een industrieel systeem dat door opzet en ontwerp herstellend of regeneratief is.” In tegenstelling tot het traditionele lineaire model dat grondstoffen omzet in producten die eenmalig worden gebruikt en worden weggegooid, sluit het circulaire model de lus door producten na gebruik terug in de cyclus te brengen, zodat ze kunnen worden hergebruikt, gerecycled of hergebruikt.
EU (Europees Parlement):	**Circulaire economie** is een model van productie en consumptie, waarbij bestaande materialen en producten zo lang mogelijk worden gedeeld, verhuurd, hergebruikt, hersteld, opgeknapt en gerecycleerd om meer waarde te creëren. Op deze manier wordt de **levenscyclus van producten uitgebreid**. In de praktijk betekent dit dat **het afval tot een minimum wordt beperkt**. Wanneer een product het einde van zijn levensduur bereikt, worden de materialen zoveel mogelijk binnen de economie gehouden dankzij recycling. Deze kunnen keer op keer productief worden gebruikt, waardoor **meer waarde wordt gecreëerd**.
Ellen Macarthur Foundation	*"A circular economy is one that is restorative by design, and which aims to keep products, components and materials at their highest utility and value, at all times.* De economie moet voortdurend vernieuwen en de benodigde natuurlijke hulpbronnen herstellen. De circulaire economie heeft volgens hen als doel om producten, componenten en materialen zo bruikbaar en waardevol mogelijk te houden en dat voor altijd. Hiervoor is het nodig dat producten in eindeloze cycli van grondstof-product-gebruik-grondstof-... ronddraaien.
(Ellen MacArthur Foundation, 20132 ; RLI, 2015).	Een economisch en industrieel systeem dat de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen en het herstellend vermogen van natuurlijke hulpbronnen als uitgangspunt neemt, waarde-vernietiging in het totale systeem minimaliseert en waarde-creatie in iedere schakel van het systeem nastreeft’

Definities CE

Organisatie	Definitie
Klimaatplein	Een economisch systeem dat is gebaseerd op bedrijfsmodellen die het concept 'end-of-life' vervangen door het verminderen, alternatief hergebruiken, recyclen en terugwinnen van materialen in productie-, distributie- en consumptieprocessen. Dit met als doel duurzame ontwikkeling tot stand te brengen, wat inhoudt dat milieukwaliteit, economische welvaart en sociale rechtvaardigheid worden gecreëerd
Rijksoverheid	Een economie waarin: • Zoveel mogelijk duurzame hernieuwbare grondstoffen worden gebruikt • Producten en grondstoffen worden hergebruikt • Afval nauwelijks bestaat
Grondstoffen-akkoord	Verhouding primair tot secundair materiaal in een product.
Circle **economy**	Circulaire economie berust op 3 kernprincipes: Prioriteren van hernieuwbare grondstoffen, levensduurverlenging, afval als grondstof inzetten.
Verenigde **naties**	Nieuw en inclusief economisch paradigma dat tot doel heeft vervuiling en afval te minimaliseren, de levenscycli van producten te verlengen en een breed delen van fysieke en natuurlijke hulpbronnen mogelijk te maken.
PBL	In een circulaire economie staat het **efficiënter gebruiken van grondstoffen** centraal. Een circulaire economie is gericht op het **langer in de productieketen houden van grondstoffen,** met als doel een **optimaal gebruik en hergebruik van grondstoffen**, dus met de hoogste waarde voor de economie en de minste schade voor het milieu.

Definities CE

Organisatie	Definitie
Gemeente Zaanstad	In een circulaire economie consumeren we minder en produceren we veel efficiënter. We voorkomen afval door grondstoffen en materialen langer en telkens opnieuw te gebruiken. Dit vraagt in veel gevallen om anders produceren en consumeren dan we nu gewend zijn. Een circulaire economie is beter voor het klimaat én de samenleving. Het maakt onze economie onafhankelijk van andere gebieden die zelf deze grondstoffen en materialen ook nodig hebben.
Gemeente Amsterdam	In een circulaire economie voorkomen we verspilling door de waarde van producten, onderdelen en grondstoffen zo lang mogelijk te behouden in gesloten kringlopen.
Gemeente Groningen	“Een circulaire economie is een economisch systeem van gesloten kringlopen waarin grondstoffen, onderdelen en producten hun waarde zo min mogelijk verliezen, hernieuwbare energiebronnen worden gebruikt en systeemdenken centraal staat. Anders dan in het huidige lineaire systeem, waarin grondstoffen worden omgezet in producten die aan het einde van hun levensduur worden vernietigd.”
Gemeente Leiden	Een circulaire economie is er, in tegenstelling tot een lineair systeem, op gericht dat de materialen om het product te maken na gebruik weer maximaal en zo hoogwaardig mogelijk kunnen worden hergebruikt. Circulariteit betekent dus ook dat producten ontworpen zijn om gerepareerd te kunnen worden, componenten los te maken zijn en materialen hun waarde behouden. De circulaire economie is het economisch systeem dat organiseert dat deze circulariteit tot stand komt. Door verantwoord om te gaan met grondstoffen, is een duurzame economie mogelijk zonder dat dit ten koste gaat van een leefbare wereld.
Gemeente Rheden	Het gaat bij circulaire economie om transitie naar een economie die voorziet in behoeften zonder onaanvaardbare milieudruk en zonder uitputting van natuurlijke hulpbronnen.

Monitoring

Monitoring

Tools om in te zetten t.b.v. monitoring:

CBS Statline

Website →

Deze webpagina bevat veel statistieken om mee te rekenen in staan. Vaak gebruikt door beleidsmakers en universiteiten voor grondstoffeninventarisaties.

Waarstaatjegemeente.nl

Website →

Deze webpagina bevat een overzicht van de prestatie op verscheidene duurzaamheidsscores tussen gemeenten.

Monitoring kan ook zonder tool, door frequente, gerichte vragen te stellen aan de **eigen afdeling inkoop.**

CO_2-Prestatieladder

Website →

Het certificeren op de CO_2-Prestatieladder verplicht organisaties om jaarlijks te monitoren door een CO2-voetafdruk te maken van de eigen organisatie.

Afvalmonitor

Website →

Deze webpagina van Rijkswaterstaat geeft een overzicht van de hoeveelheid restafval, en de scheidingspercentages gehanteerd door alle gemeenten in Nederland. Eveneens goede benchmarktool.

Monitoring

Tools om in te zetten t.b.v. monitoring:

Milieu Kosten Indicator (en MPG)

Website →

De MKI vat de milieueffecten van een product gewogen samen in één getal, het is gebaseerd op een levens-cyclusanalyse (**LCA**). Deze handleiding biedt handvaten voor het inkopen met MKI.

Voor gebouwen wordt de MKI nog omgerekend naar de Milieuprestatie Gebouwen (**MPG**). Waar de totale MKI wordt gedeeld door de levensduur en bruto vloer-oppervlak van het gebouw. Voor de hoogte van de MPG zijn regels voor nieuwbouw.

DuboCalc

Website →

Dit rekeninstrument van Rijkswaterstaat berekent de milieueffecten van materialen, bouwwerken of bouwmeth-ode. Dit is in de vorm van een MKI-cijfer. Het programma wordt vooral gebruikt in de GWW-sector.

Deze website biedt aan om webinars over het gebruik van dit instrument terug te kijken.

Rekeninstrumenten voor MPG

Website →

Deze webpagina bevat een overzicht van gevalideerde rekeninstrumenten (door Stichting Nationale Milieu Database) voor de berekening van de MPG voor gebouwen of op projectniveau.

Dashboard Duurzaam GWW

Website →

Deze webpagina geeft monitoring opties voor GWW, specifiek voor gemeenten. Het gaat verder dan alleen circulariteit door over meerdere aspecten van duurzaamheid te monitoren. Ze hebben de volgende 6 KPI'S geïdentificeerd:

1. Broeikasgassen;
2. MKI;
3. Circulariteit (input- en outputstromen);
4. NOx – brandstoffen materieel;
5. Energieverbruik installaties;
6. Biodiversiteit

Monitoring

Tools om in te zetten t.b.v. monitoring:

Madaster

Website →

Madaster is een kadaster waar materialen en gebouwen worden gedocumenteerd. Het is een materialen-paspoort: Het paspoort bevat informatie over de kwaliteit, herkomst en locatie van materialen en producten. Deze documentatie zorgt dat in de toekomst onderdelen of materialen beter opnieuw kunnen worden ingezet. Het is daarom een belangrijk middel voor de circulaire bouw.

Er gaan gesprekken om het materialenpaspoort wettelijk verplicht te maken.

Circular IQ

Website →

Circular IQ is een online platform dat inkopers ondersteunt bij het in kaart brengen en vergelijken van de circulariteit van verschillende leveranciers en producten.

Deze tool is specifiek ingesteld om circulaire impact en principes te vergelijken.

Ecochain

Website →

Ecochain is een softwarepakket waarmee de voetafdruk van je bedrijf of bedrijfstak in kaart kan brengen en over tijd kan bijhouden. De berekening is gebaseerd op LCA.

Voor inkopers kan het tevens worden gebruikt om de milieukosten & circulariteit van verschillende producten te vergelijken en keuzes m.b.t. verlaagde milieukosten in de keten te verantwoorden (zie vorige slide). Of om de milieukosten over tijd te monitoren van het ingekochte product.

BUREAU 2030

Speerpunten

Consumptiegoederen

Consumptie-
goederen

Uit NPCE

Wat is het?

Spullen uit het dagelijks leven die bij de IKEA te koop zijn.
Productgroepen overheid:

- **Elektrische apparaten**
- **Meubels**
- **Verpakkingen en wegwerpproducten**
- **Textiel**

Voorbeelden

GEMEENTE Lansingerland

1

Circulair ambachtscentrum

2

✖ Gemeente
✖ Amsterdam
✖

Consumptievermindering gemeentelijke organisatie van 20%

Kunststoffen

Kunststoffen

Uit NPCE

Wat is het?

Plastics gebruikt door consumenten en bedrijven.
Productgroepen overheid:

Plastic verpakkingen

Land- en tuinbouwplastic

Plastic in de bouw

Voorbeelden

1 Rijksoverheid

UPV zwerfafval en wegwerpplastic

2

- ✖ Gemeente
- ✖ Amsterdam
- ✖

Publiek-Private Samenwerkingen tussen gemeente en bedrijven

Bouw

Bouw

Uit NPCE

Wat is het?

Bouw van constructies, vooral gericht op gebouwen en GWW.
Productgroepen overheid:

- **Woningen**
- **Kantoren**
- **Bruggen en viaducten**
- **Wegverhardingen**

Voorbeelden

1

Gemeente
Amsterdam

Buiksloterham: Volledig circulaire wijk

2

Gemeente Emmen

Experimenteren 4 bouw- en infraprojecten met markt en volledig circulair aanbesteden.

Maakindustrie

Maakindustrie

Uit NPCE

Wat is het?

In NPCE:
Grote constructies die nodig zijn voor de energietransitie.
Productgroepen overheid:

Circulaire klimaatinstallaties

Circulaire zonneparken

Circulaire windparken

Sommige gemeenten definiëren maakindustrie als grootschalige productiebedrijven. Die hebben wij geschaard onder ‘Bedrijventerreinen / industrie’.

Voorbeelden

1

Gemeente Emmen

2023 2024 2025 2026

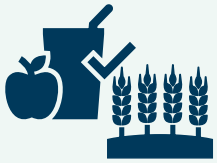
Meerdere acties in Circulair Actieplan 2023-2026

2

Rijksoverheid

100% van nieuwe wind- en zonneparken in 2030 circulair aanbesteed.

Landbouw / voedsel

Landbouw / voedsel

Wat is het?

Transitie naar circulaire landbouwpraktijken. Overheid zet sterk in op kringlooplandbouw. 3 kernwaarden:

Economische positie van boeren, tuinders en vissers

Waardering voor voedsel

Vernieuwing van productiemethoden

Voorbeelden

1

✖ Gemeente
✖ Amsterdam
✖

Circulaire proeftuin van West. Inzet op lokaal voedsel en uitwisseling reststromen.

2

gemeente Oosterhout

Pilot: Lokaal, seizoensgebonden eten serveren in kantine gemeentehuis.

MVOI

MVOI

Maatschappelijk verantwoord inkopen en opdrachtgeven

Wat is het?

Maatschappelijk verantwoord inkopen en opdrachtgeven bestaat uit 6 thema's waaruit gemeenten een aantal selecteren. Als Gouda hebben we op het vlak van MVOI al stappen gemaakt. Thema's MVOI:

- Klimaat
- **Circulair**
- Milieu
- Ketenverantwoordelijkheid
- Diversiteit & Inclusie
- Social Return

Voorbeelden

1 gemeente Oosterhout

Aanbesteding: Nieuwe gemeentehuis volledig circulair (in oud winkelcentrum).

2 gemeente Zaanstad ZNSTD

Duurzaam inkoopbeleidsplan

Havens

Havens

Wat is het?

Circulair beleid op en rondom havens. Sommige gemeenten hebben ambitieuze plannen en bestaand beleid voor havens.

Voorbeelden

1 Dordrecht

Circulaire eisen : Havens en toegang tot water alleen beschikbaar maken aan organisaties die BREEAM gecertificeerd zijn.

2 gemeente Oosterhout

Circulair kavelbeleid. Kavels op havens uitgeven aan bedrijven met circulaire ambities.

Bedrijventerreinen / industrie

Bedrijventerreinen / industrie

Wat is het?

Bedrijventerreinen gebouwd met circulaire principes. Bedrijven aantoonbaar bezig met verduurzaming. Optie om bedrijven te verplichten zich te certificeren voor toegang tot bedrijventerreinen.

Mogelijk i.c.m. klimaatadaptatie.

Voor industrie ligt focus op uitstootreductie.

Voorbeelden

1 Hendrik-Ido-Ambacht

Bedrijvenpark Ambachtsezoom: Volledig circulair en klimaatadaptief bedrijventerrein met volledig Cradle-to-Cradle gecertificeerde bouwprincipes.

2 Dordrecht

Distripark Dordrecht. Duurzaam bedrijventerrein.

Mobiliteit

Mobiliteit

Wat is het?

Circulair aanbesteden mobiliteitsvoorzieningen. Denk aan:

Mobiliteitshubs
Plekken waar inwoners fiets- en OV-voorzieningen zijn neergezet voor werknemers en inwoners. Koppelkansen met duurzame bedrijventerreinen.

Deelvervoer faciliteren
Deelvervoer reduceert het aantal auto's op de weg. Hierdoor hebben we minder grondstoffen nodig voor autoproductie.

Voorbeelden

1 gemeente Oosterhout

Elektrische deelmobiliteit faciliteren inwoners

2

- ✖ Gemeente
- ✖ Amsterdam
- ✖

eHUBS: Mobiliteitshubs voor de buurt.

Afval naar grondstof

Afval naar grondstof

Wat is het?

Directe invloed op afvalbeleid vanuit gemeente. Bij circulair afvalbeleid houden we de R-ladder in het achterhoofd. Afval voorkomen en producten langer gebruiken is beter dan recyclen. Voorbeelden:

Uitwisseling reststromen

Diftar invoeren

Afvalinzamelacties

Voorbeelden

1

Plastic opruimactie in wateren Gouda i.c.m. Cyclus.

2

gemeente Oosterhout

Residue In, Value Out

Reststroomuitwisseling tussen bedrijven gefaciliteerd door de gemeente.

Keuzes fracties

Resultaten per fractie speerpunten

GBG
1. Bouw
2. MVOI
3. Afval naar grondstof

CU
1. Bouw
2. MVOI
3. Afval naar grondstof

CDA
1. MVOI
2. Bouw
3. Mobiliteit

VVD
1. MVOI
2. Afval naar grondstof
3. Bouw

PvdA
1. Bouw
2. Consumptiegoederen
3. MVOI

GL
1. Bouw
2. MVOI
3. Bedrijventerreinen/industrie

Leefbaar Gouda
1. MVOI
2. Afval naar grondstof
3. Bouw

SGP
1. Afval naar grondstof
2. Bedrijventerreinen/industrie
3. MVOI

PvdD
1. MVOI
2. Consumptiegoederen
3. Landbouw/voedsel

D66
1. Bouw
2. Afval naar grondstof
3. MVOI

Gouda positief
1. Bouw
2. Mobiliteit
3. Afval naar grondstof

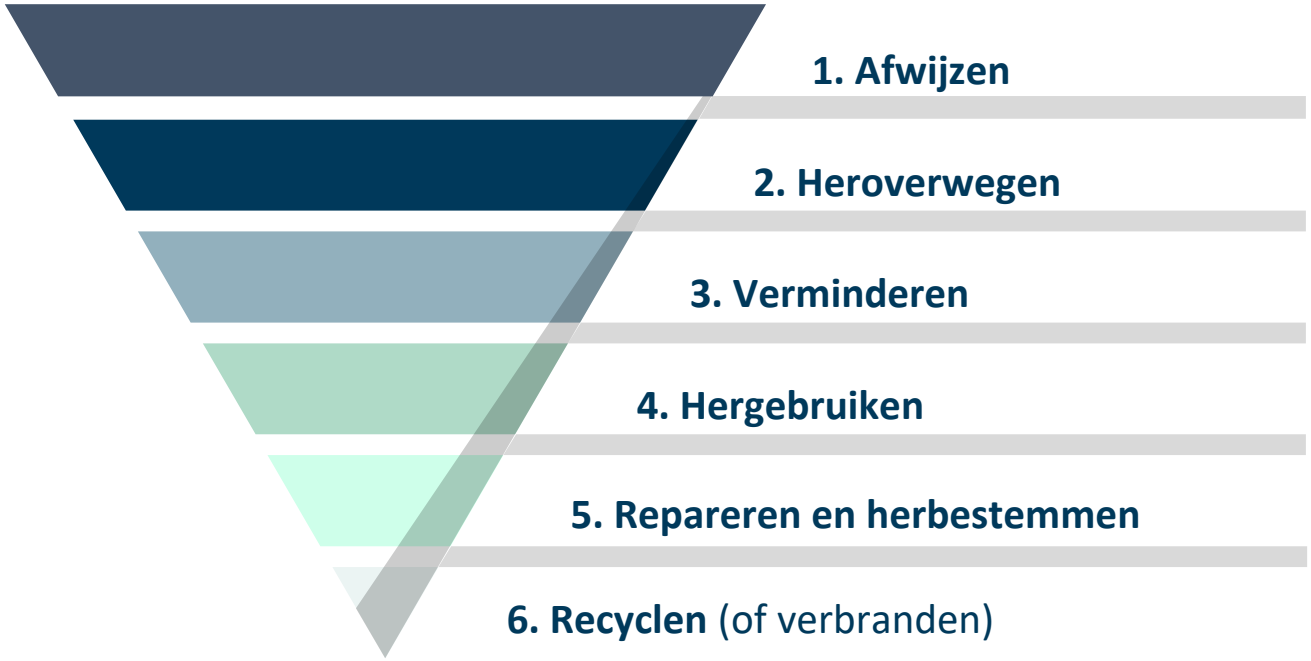
Van der Mije
1. MVOI
2. Consumptiegoederen
3. Landbouw/voedsel

Gebruik R-ladder

Mee te nemen in startnotitie

- R-ladder belangrijk in startnotitie: circulair beleid hierop afstemmen
- Knoppen om aan te draaien: Allemaal meenemen, R-ladder leidend

R-ladder

Knoppen

